

Martina Lubyová
ministerka

Bratislava 18. januára 2018
Číslo: 2018/889:1-11AA

Vážená pani riaditeľka, vážený pán riaditeľ,

na základe podnetu Komisárky pre deti, týkajúceho sa šikanovania v prostredí základnej školy, zvyšujúcich sa podnetov od zákonných zástupcov žiakov a aj na základe Správy Štátnej školskej inšpekcie o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach v Slovenskej republike v školskom roku 2016/2017 Vás týmto žiadam, aby v prípade podozrenia na šikanovanie žiaka iným žiakom alebo skupinou žiakov Vaša škola postupovala v súlade s **Metodickým usmernením č. 7/2006-R z 28. marca 2006 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach** (ďalej len „metodické usmernenie“). Uvedené metodické usmernenie rieši prevenciu šikanovania medzi žiakmi a navrhuje opatrenia na predchádzanie tomuto negatívnomu javu a metódy efektívneho riešenia jednotlivých prípadov v školách.

V súlade s Metodickým usmernením šikanovaním rozumieme akékoľvek správanie žiaka alebo žiakov, ktorých zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, prípadne ich ohrozenie alebo zastrašovanie. Ide o cielené a opakované použitie násilia voči takému žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z najrôznejších dôvodov nevedia alebo nemôžu brániť. Šikanovanie sa prejavuje v rôznych podobách, ktoré môžu mať následky na psychickom a fyzickom zdraví.

Podstatnými znakmi šikanovania sú:

- a) úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému,
- b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
- c) opakované útoky,
- d) nevyrovnaný pomer síl medzi agresorom a obeťou.

Na základe Dohovoru o právach dieťaťa je v prípadoch oprávneného podozrenia, že dieťa je fyzicky alebo psychicky týrané, šikanované, prípadne je ohrozovaný jeho morálny vývin, **riaditeľ školy je povinný bezodkladne riešiť problém s vedením školy, prípadne aj s odborníkmi.** V prípadoch nedodržania školou priatých opatrení zo strany zákonných zástupcov detí je riaditeľ povinný kontaktovať príslušný odbor sociálnych vecí, lekára - pediatra a príslušné oddelenie policajného zboru.

Vedenie školy môže využívať pedagogické prostriedky a ukladať opatrenia vo výchove v súlade so školským poriadkom a so zákonom stanovenými právami a povinnosťami dieťaťa, žiaka a jeho zákonného zástupcu (§ 58 a § 144 školského zákona).

Pri riešení prípadov šikanovania sa môže rodič obrátiť so svojou žiadosťou na regionálne Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, kde vedia vyškolení odborní zamestnanci poskytnúť kvalifikovanú pomoc jednotlivcom (žiakom), ale v prípade potreby aj celej triede, ak je tento negatívny jav žiakmi triedy tolerovaný.

V rámci účinnej prevencie šikanovania je pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie dôležité najmä:

- vytvoriť pozitívnu klímu v škole,
- navodiť úzku spoluprácu medzi žiakmi, zamestnancami školy, rodičmi a jasne vymedziť možnosti oznamovať aj zárodky šikanovania (pri zachovaní dôvernosti takýchto oznámení),
- vo vnútornom poriadku školy jasne stanoviť pravidlá správania, vrátane sankcií za ich porušenie, viest' písomné záznamy o riešení konkrétnych prípadov šikanovania,
- zaistieť v súlade s pracovným poriadkom zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení i v čase mimo vyučovania žiakov, a to najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať,
- oboznámiť pedagogických zamestnancov so systémom školy pre oznamovanie a vyšetrovanie šikanovania, zvyšovať informovanosť pedagogických zamestnancov, organizovať semináre s odborníkmi zaoberajúcimi sa danou problematikou,
- informovať pedagogických zamestnancov, žiakov aj rodičov o tom, čo robí v prípade, ked' sa dozvedia o šikanovaní (napr. umiestniť na prístupné miesto kontakty a telefónne číslo na inštitúcie, ktoré sa problematikou šikanovania zaoberajú),
- spolupracovať s odborníkmi z príslušného centra výchovnej a psychologickej prevencie, prípadne pedagogicko-psychologickej poradne, resp. ďalšími odbornými pracoviskami poradenských a preventívnych služieb v regióne,
- v pracovnom poriadku školy vymedziť oznamovaciu povinnosť pre pedagogických aj nepedagogických zamestnancov,
- zaangažovať do riešenia a do prevencie šikanovania aj žiacke školské rady.

Ďalšou možnosťou je bezplatné a prípadne aj anonymné internetové psychologické poradenstvo na webovej stránke www.prevenciasikanovania.sk.

S pozdravom

Základné školy